

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó lap tulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5			
Egészévre	20			

ROSTA.

Az ember igazán elborzad: mi mindent fognak rá egymásra a politikai ellenfelek.

Elvakult szabadelvű párti ujságok úgy írnak Apponyiról, Bánffyról, Andrássyról, Kossuthról, hogy szinte öklöt szeretne rázni, aki olvassa ezeket a hihetetlenül hazafiatlan támadásokat!

De az ellenzéki sajtó sem marad adós. Annak hasábjain is sűrűn és buján burjánzik a szerb tövis meg a bogáncs.

Egy ellenzéki lap például tegnap a király ebédje után gróf Tisza István és Krasznay Ferenc 48-as képviselő közt lefolyt beszélgetést így írja le:

Tisza: Öfelsége helyesen ítéli meg a helyzetet, midőn aggodalmi vannak a ti kívánalmaitokkal szemben, mert hiszen, ha az összesség érdekét tekintjük, az bizonyos, hogy a ti legfőbb követeléseiteket: a választási reformot, a gazdasági szakadást és a hadsereg magyarizálást a monarchia 40 milliónyi népéből egész Ausztria és a magyarországi nemzetiségek nem követelik, sőt ellenzik s csak 8 milliónyi töredéke az egész lakosságnak akarja.

Krasznay Ferenc: E felfogás közjogi irtózatosságától eltekintve, elfelejtetted, kegyelmes uram, hogy azok, akikre te hivatkozol, a mi ellenfeleink és ellenségeink. Hát ezeknek ítélete szerint akard te a magyarság ügyét intézni?

Hát lehetséges-e, hogy Tisza ily összbírodalmi szellemben, ily hazaáruló gonoszlelkűséggel beszéljen a magyar nemzetéről?

Valóban, ha ilyesmit el kellene vagy el lehetne hinni, akkor Magyarország megérett volna rá, hogy elpusztuljon!

— Szomorú időköt élünk. Nagyon komoly a helyzet —, ezt hajtogatta a király. Egyszer majd a nemzet újjáébredésének kora lesz a mai idők neve és ez az idő a magyar királyra nézve szomorú. Ez a mi életünk tükre. Olyan nemzet vagyunk, amely nem a királyával az élén küzd nemzeti célokért, hanem a király ellenében kell, hogy kiverkedje azokat. S mikor mi szebb jövő-

ben reménykedünk azon a jusszon, hogy a jelenben ezt a jövődet nem egy töredék, hanem az egész nemzet követeli, amikor mi leszakadni érezzük a vállainkról azt a megalázó függést, amit ránk erőszakolt egy idegen ország, elborul a királyunk homloka. Ez bizony olyan helyzet, ami alkalmas lenne arra, hogy lehangeljen bennünket is, ha már eddig is nem tulságosan sok gondot csináltunk volna magunknak abból és pedig a nemzet rovására, hogy milyen kedve van a királynak. Ennek az egyoldalú érzelmi politikának azonban egyszer már vége kell hogy szakadjon. Ha a király és a nemzet között kell választani abban a tekintetben, hogy ki legyen kettejük között a szomorú, gondolkodás nélkül a nemzet számára követeljük a jó kedvet. Mert hát a történet arra tanít, hogy a király arcán a derű a nemzet számára keserűséget, gyászt jelent.

Vilmos császár beszédét mondott Brémában, a miben ez a mondat is bennfoglaltatik: — Megfogadta, hogy soha sem fog világhuralomra törekedni. A világbírodalom, amelyre ő törekedett, abból álljon, hogy az újból keletkezett német birodalom élvezze azt a bizalmat, hogy feltétlenül nyugodt, becsületos, békés szomszéd. — Ez a császár tudja azt, hogy az államnak, a rengeteg testnek is karaktere van s feltétlenül tiszteltetelmű az az igyekezete, hogy a nagy német birodalom areulátára a megbízhatóság, becsületesség jellegét akarja megépíteni. Ebben az igyekezetben látjuk a kiindulópontját annak az akciónak, amely a világ-békére vezet: Egy becsületos szomszéd rendben tarthat sok garázda, civakodó és kapzsi szomszédot. Az impozáns német birodalomból Európa tanítómestere lehet ezzel a gondolkozással.

A király ebédén.

— márc. 26.

Felséged tegnapi ebédjén óhajtottam volna elmondani ezt a pohárköszöntőt. Mert a magyar embernek még a király ebédje sem izlik, ha poharat nem emelhet. Mivel azonban az udvari ebéd elmaradt, írásba teszem le, a mit királyi felséged asztalánál mondani akartam.

I. Ferenc József, Magyarország apostoli királya, szállok felségedhez!

A magyar példabeszéd szerint: szólj igazat, betörök a fejed. Továbbá ugyancsak a magyarnak történeti hagyománya az a szálló ige, hogy: meghalt Mátyás király, oda az igazság!

Felséged hosszú uralkodása alatt bizonyára elég sokszor kitapasztalhatta: mi igaz ebben a két szólásmondásban? Mióta fejét érintette a magyar szent korona, valószínűleg csupa olyan böles államférfiak és tanácsadók vették körül, a kik nagyon szerették a becses fejüket. Nem akarták, hogy betörjön. Inkább nem szóltak igazat.

Én azonban kemény fejű akaratos magyar vagyok. A mi a szívemben: az a számon. Hát elsőbbben is kimondom nyíltan hogy a kik felségedet 38 éven át körülvették, félrevezették, ámitották, égetni való rossz csontok, mivel pusztán önzésből, szolgálkúségból az igazságtól nagyon messzire elugazskodának.

A mi pedig azt illeti, hogy oda volna az igazság, mert meghalt Mátyás király, — hát én erre csak azt mondom, hogy az osztó igazság hűséges őrizője az élő magyar nemzet.

A felséged oly rendületlenül hű magyar nemzete tartja kezében az igazak pallosát és szeretne vele lesujtani mindazokra, a kik a magyar királyt bántani merészlik.

Tudjuk mi jól, mit jelent az, mikor felséged a magyar nemzet jogos kívánására azt feleli, hogy: nem tehetem! Ez nem azt jelenti, hogy nem akarja megtenni; hanem azt, hogy lehetetlen megtennie, mert idegen hatalmak szabad akaratában meggátolják.

Kik ezek az idegen hatalmak? Ezt is jól tudja a magyar nemzet. A bécsi kamarilla ez az ördögök cimborája, mely egy-két elkárhozott magyar nevű lelketlen honáruló is szolgálatába szegődött, — a kamarilla akarja felségedre rákényszeríteni, hogy vagy nyomja el Magyarországot a kapzsi Ausztria javára és előnyére, vagy pedig mondjon le a magyar trónról.

El tudom képzelni, miféle mester-

üvegje 3 kor. Próba üveg 1 korona 50 fillér. Kapható Debrecen és vidéke részére kizárólag csak —

PAPP JÓZSEF

— fodrásztermében, Hunyadi-utca 26. szám. —

PETROLIN!!!

a legújabb és legjobb haj és fejbőr konzerváló szer! már is számtalan urak és hölgyek áldják jóságáért! mert kivétel nélkül, minden esetben a legmakacsabb hajhullást megállította és a kellemetlen fejkorpát utolsó szemig kipusztította!

Jó cipőket

olcsón csakis

Glück Ede cégnél lehet venni

Debrecen, Piac-utca 22. Bistemplommal szemben.

kedéssel aknázták körül felségedet a vakondok kamarilla kőművesei egyszerre két veremmel, hogy valamelyikbe okvetlenül beleessék.

Ha megtöri Magyarországot felséged, Ausztria ujjong örömeiben; de a magyar nemzet ezt el nem tűri. Kitér a háborúság és a kamarilla majd a válságos pillanatban lemondásra bírja rá felségedet, hogy helyre álljon a béke. Ha pedig megadja a nemzetnek, a mi a nemzeté, akkor meg erről gondoskodik a ravasz kamarilla, hogy az osztrák keverék fajták lázadjanak fel a miatt, hogy felséged a magyaroknak kedvez.

De azt mondom én erre, hogy: eh ura fakó!

Hála istennek felséged eljött Bécsből, ide hű magyarjai közé! Hát mi szükség visszamennie ismét a kamarilla hatalmába? Ott keserítik öreg napjait; se nyugodalma, se öröme nincs. Ellenben mi magyarok tenyerünkre vennők. holtig is a kedvét keresnők felségednek, ha köztünk maradna.

Elkészült a remek budai várpalota. Van-e ennél szebb királyi otthon a világon? Hát mért álljon ez mindig üresen? Értse meg felséged a hű magyar nemzet szive dobogását! Csoda fog történni, hogyha ezt megérti. Maradjon itt köztünk, legyen egészen, egész szívvél a mienk: a legelső magyar ember! Majd meglássa felséged, hogy feljullanak a tündérmesék! Mert olyan boldogságos, olyan egyetértést még nem látott a világ, a milyen nemzet és király összeölelkeznek, ha mostan felséged meghallaná, megértené s teljesítené, a mit az égből jóságos hitvesének ama dicső szent Erzsébetnek magyarkedvelő lelke sugall...

Komor napok.

márc. 25.

— rth. A magyar nemzetre komor napok következnek. Az országgyűlés többsége és a koronás király között nyílt szakadás állott be.

A helyzetnek ezen alakulása komoly kötelességet ró minden emberre és egyszers-mint a pártkeretek által vont válaszfalakat eltünteti.

Téves, hibás és helytelen következtetésekre jutna most az, aki a mostani politikai helyzetet párt szempontból akarná bírálni. Itt a nemzet összességéről van szó és a kicsinyes szüklátkörü. elfogult pártérdeknek el kell némulnia, tekintet nélkül arra, hogy milyen pártból van szó.

Hiszen a helyzet anélkül is elég bonyolult; nem szükséges azt még jobban összezavarni.

Tekintsük tehát higgadt, nyugodt és tárgyilagos szempontból a helyzetet.

A legutóbbi választásoknál az a párt kapta a legtöbb szavazatot, amelynek programjában az ország gazdasági és katonai önállósága szerepel: a függetlenségi párt. Azonban a többi pártokkal szemben abszolút többséget nem kapott.

A többi pártok a 67-es alapon állanak, de egy részük a függetlenségi párttal szövetkezve, a régi szabadelvű párttal szemben foglaltak állást és így ellenzékét képeztek.

Ilyen módon jutottak az országgyűlésben többségre.

Az alkotmányosság alapelveiből következők, hogy a képviselőház többsége bizasék meg a kormány alakításával.

Az új többségre tehát első sorban az a feladat hárult, hogy kormányprogramot készítsen.

Több pártból lévén szó, amely különböző elvi alapon áll, a feladat nem volt könnyű, de mégis ment, amennyiben a szövetkezett pártok a maguk külön elveit fentartották és egy munkaprogramban állapodtak meg.

Miután pedig az egyesült pártok között a függetlenségi párt a legerősebb, természetesen következett, hogy a közös munkaprogramban kidomborodott a nemzet önállósági törekvése, anélkül azonban, hogy ez

a 67-es kiegyezési törvénnyel ellentétbe állott volna.

Igy állott a helyzet az egyik oldalon: a nemzet többségének oldalán.

A másik oldalon: a korona részéről ezzel szemben megtörtént annyi, hogy hajlandó volt a kormányt a szövetkezett ellenzék tagjai sorából kinevezni, de a programból visszautasított minden olyan tartalmat, amely az önállósági törekvés célját volt hivatva szolgálni. A gazdasági téren éppen úgy — bár más formában, — mint a katonai téren. Ellenben úgy pénz-, mint véradóban nehéz és súlyos áldozatokat kívánt.

Itt állott be a szövetkezett ellenzék az erkölcsi lehetetlenség kormányalakításra és itt állott be a teljes szakadás a parlament többsége és a király között.

Es — ilyen körülmények között, — más nem is történhetett.

A nemzetől áldozatot kívánni vér- és pénzádóban és ugyanakkor a nemzet alkotmányos követeléseit megtagadni: nem lehet.

Nehezen, nyögve, roskadozva viseli a nemzet a jelenlegi terheit is. Ezeket a terheket fokozni egyá alán aggályos. De fokozni úgy, hogy azzal szemben semmi ellenértéket sem adnak; lehetetlenség.

Ennél a pontnál szűnik meg ez párt-kérdés lenni és lesz a nemzet összességének kérdése.

Nem szenvedélyeskedve, gyűlölködve, izgalmat szítva mondjuk ezt, hanem áthatva a helyzet komolyságától és aggódva a jövő miatt.

Vessen számot minden ember a maga lelkiismeretével és úgy ítéljen.

Ha egy nemzet igazán és komolyan az önállóság felé törekszik, elemi lehetetlenség azt tartósan visszafojtani, vagy megakadályozni.

Látjuk, hogy a magyar nemzet többségében az önállósági törekvés egyre szilárdul és erősödik. Tudják ezt odaát Ausztriában is.

Késleltetni lehet ezt a folyamatot; rázkódások is jöhetnek: de feltartani többé nem lehet.

Jures Veron.

A titokzatos „Nautilus” hajó csodálatos kapitánya ma egy pillanatra felmerült álmai tengeréből és hogy a tenger alatt uszó háza ablakán át kinézett, amely előtt a csodálatos szintű és alaku tengeri lények vonultak el, szomorúan így szólt:

— Szomorúságot jelez a telepathiograph. Odafele a szárazföldön egy nagy lélek haldoklik... Jules Verne.

A körülötte levők csodálkozó szemmel néztek reá, de ő felelet helyett rámutatott egy kis üvegszekerénykére, amely alatt puha fehér viaszhoz hasonló réteg látszott és rajta kissé elmosódó vonalakkal egy szív volt látható, amint fog.

— Nem hittem volna, — szólt Nemo kapitány — hogy mindjárt előszörre ilyen nagy szomorúságot fog jelezni a telepathiograph, amelyet hosszú, álmatlan éjszakáimon találtam ki. Hallottak önök valamit a telepathiáról? Ezen alapszik a találmányom. Az emberi agyban van egy finom réteg, amelyet az orvosoknak eddig nem sikerült felfedezniük, de amelynek az a rendeltetése, hogy leghalkabb és legtávolibb benyomásainkat is megőrizze. Akiknél ez nagyon ki van fejlődve, azok a jövőmondó emberek. Ilyen volt Jules Verne is. Sok dolog, amelyet megálmodott, előre megérzett, később mint igazi találmány szolgált az emberiség javára. Ő, kár érte...

Nemo kapitány elszomorodott egy pillanatra, de erőt vett magán és folytatta:

— Épp Jules Verne-nel beszélgettünk egyszer arról, hogy nem lehetne-e az embernek azt az agyrétegét, amelyet én telepathikus membránnak nevezek, mesterségesen érzékenyebbé és világosabbá tenni, mint például a szemet a szemüveggel. Addig gondolkodtam rajta, míg fel nem fedeztem ezt a készüléket, mely homályos telepathikus érzéseimet világosan lerajzolja. Ime, itt van. A készülék egészen pontosan jelzi, hogy Jules Verne haldoklik és mint az aggastyánok többnyire, cardiosklerózisban szenved. A szíverei lassankint már elmeszesedtek és most itt utolsó dobbanás...

Mindnyájan a szívre néztek, amely már csak halványan látszott a viaszhoz hasonló rétegen. Az egyik jelenlevőnek a szeme könyvelábadt és egy csepp hosszan pergett le az arcán. Nemo kapitány mereven, kissé szigorúan ránézett.

— Nem kell — mondta — könyvet ejteni. Minden könyv, amelyet haláleseten hullatunk, csak tudatlanságunkat bizonyítja. Ha előre meg tudnók határozni szívünk konstrukciójából, hogy hányszor lesz még alkalma a vérkeringés munkáját végezni, vagyis hogy hány év, hó, nap, óra és másodpercig élhetünk, bizonyára nyugodtan várnók meg a halált, mert életünket hozzá szabtuk volna. Az igazi gyászt mindig az okozza, hogy nem tudtuk, meddig fogunk élni és

vagy gyorsabban, vagy lassabban éltünk a kelleténél. Ritka az olyan élet, amely oly harmonikus volna, mint a Jules Verneé. Csak kevéssel számítottá el magát. Körülbelül egy évvel ezelőtt homályosult el a látása. Ezt már nem kellett volna megérnie, de hát megérte és csak az vigasztalhatta, hogy úgy sem fog sokáig tartani. Külömben is más örömök kárpótolták érte. Hetvenötödik születése napján az angol gyermekek diszművi, aranyfogantus bottal ajándékozták meg. Mily nagy örömet szerezhetett ez neki! Szerette az angolokat nagyon. Regényeinek legszimpatikusabb emberei többnyire angolok és a francia stílusa is tele van angol szavakkal, angol tengerészeti szavakkal úgy, hogy a tizenhárom-tizennégy éves francia gyermek szemében ez a különös stílus a férfiaság, bátorság, a vállalkozó szellem stílusát jelenti.

— Csodálatos, — vetette közbe egy hallgató — hogy Jules Verne jóformán egészen a gyermekeké lett, holott a művei voltaképp felnőttek számára vannak írva. Regényei fantasztikumát mindig a valóság matematikai és fizikai igazságai ellenőrzik és annyira pontos, lelkiismeretes ebben, hogy ott, ahol a fantáziája túlságosan szabadon csapongott el, mindig felvilágosítja az olvasót, hogy ez matematikai hibából történt: egy zérust nem vett figyelembe.

— Hogy mégis a gyermekek szerették meg. — szólt Nemo kapitány elgondolkozva,

**Legjobb vetőgép a világhírű eredeti
Melichar-tele páros soru „Unicum-Drill”**

kizárólagos raktár
képviselőt
Piac-utca 26.

Rámer Sándornál
Nagytrafik-udvar,
Óvakodjunk utánaotoktól.

Az önálló vámterület és a nemzeti jegybank.

Arra az esetre, hogyha a Magyarország és Ausztria között fennálló közös vámterület felbontatnék és a külön vámterület létre jönne, az Osztrák-magyar bank szabadalma is megszűnik, illetőleg külön magyar jegybank felállítása válnék szükségessé.

Az önálló vámterület felállításával szorosán egybefügg a magyar jegybank felállítása.

Az Osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvény ugyanis tisztán kimondja, hogy mindkét államot kölcsönösen elismert jog illeti az önálló jegybank felállítására tekintetben. — Ezen joggal azonban Magyarország mindaddig nem él, mert nem óhajtottá annak érvényességét igénybe venni.

Az Osztrák magyar bank szabadalma 1910. végén szűnik meg, de hatályát veszti már előbb is, azaz 1907. december 31-én, ha ezen időpontig a Magyarország és Ausztria között fennálló vám- és kereskedelmi szerződés meg nem újítatik, azaz a két ország között létező vámközösség megszűnik.

Nyilvánvaló tehát, hogy 1908. január 1-én Magyarországnak feléled törvényes joga az önálló vámterülethez és az önálló nemzeti jegybankhoz.

Az önálló magyar jegybank felállítása mindenesetre könnyebben fog végbe menni, mint a vámsorompóké. És pedig azért, mert az önálló vámterület miként való életbe lépéséről semmi törvényes intézkedés nincsen és erre vonatkozólag teljesen tájékozatlanok vagyunk. Ellenben a bankközösség megszűnését már jó eleve a bankszabadalom megújításáról szóló törvény szabályozta.

Kimondja e törvény, hogy ha a vámközösség 1907. dec. 31-én megszűnik, akkor a bank alapszabályainak a szabadalom meg-

szűnésére vonatkozó intézkedései közvetlen hatályba lépnek.

Hogyha tehát a két kormány ezen joggal élni akar, akkor a banknak összes ingó és ingatlan vagyonát tulajdonjogilag megszerzi és a bank összes fennálló kötelezettségeit teljesíti.

Átvesszi tehát az egész tisztviselői kart, minden szerződészerűleg megállapított jogokkal és kötelezettségekkel, nemkülönben a nyugdíjalappal is. Haladéktalanul beváltja, illetőleg kifizeti a részvényeket valamint a felosztásra nem került osztalékokat is.

A szabadalom megszűnésével a két kormány birtokába megy át az aranyfedezet, amikor ugyanis ezen állami vagyon az arany letét arányában osztatik fel és a két kormány a megosztott törzsvagyon alapján két külön jegybankot, egyet Budapesten és egyet Bécsben fog felállítani.

Magától érthető, hogy a magyarországi üzlet önállósághoz jutván, az egész intézmény is magyar lesz. A hivatalos nyelv, a cég, a címer, a feliratok és a könyvek. — Végre a bankjegyeket is újja kell nyomtatni és pedig a micinket tisztán magyar szöveggel.

A magyar nemzeti jegybank felállítása tehát minden esetre kevesebb nehézségekbe ütközik, mint a vámsorompóké, mert arra nézve meg vannak a direktívák. Az önálló vámterület életbeléptetésére nézve azonban egészen tájékozatlanok vagyunk. Még azt sem tudjuk, hogy Horvátország milyen álláspontot foglal el, még azt sem tudjuk, hogy Bosznia hová fog tartozni vámterületileg. — Magyarországhoz-e vagy Ausztriához? — Hogyha tehát 1907-ig külön vámsorompókat akarunk, teljes parlamenti békére és nagyon komoly munkára lesz szükségünk.

— annak nyilván az az oka, hogy sohasem akarta őket megcsalni és nem is csalta meg. A gyermekész sokkal éberebb, észrevevőbb, mint a felnőtté. Mihelyt be akarják csapni, megundorodik az irótól. Azok az ifjúsági könyvek, amiket a felnőttek butáknak tartanak, de azért odaadják a gyermekeiknek, mert butáknak tartják őket, csak a szülők gyöngelméjüségéből kerülnek a családi asztalra. Ha a gyerekeknek kellene válogatniok, a legtöbb ifjúsági író becsukhatná a boltját. Jules Verne az igazi tanító. Ugy beszél az olvasóhoz, mint eszes lényekhez. Így kell a gyermekekhez is beszélni. Csak egyben sikerült őket rászédenie, amikor játszva tanít. A tanítás művészete épp abban áll; hogy a tanulók ne vegyék észre a tanító fáradságát és fáradozását. De ehhez olyan nagy tudás olyan nagy fantázia és olyan nagy szív kell mint a Jules Verneé. Akiből mindez hiányzik, az iskolaügyi favágó és nem tanító.

— Felnőtteknek is nagy gyönyörűsége az ő munkája, — vetette közbe valaki. — Néhány évvel ezelőtt sulyos torokbajjal feküdtem egy hónapig és véletlenül a kezembe került a Jules Verne Voyages extraordinaires-jének néhány kötete. Más könyvet nem tudtam türelemmel olvasni, ezek ellenben lekötötték minden figyelmemet, érdeklődésemet. A Gözház, Hatteras kapitány, Őt hét a légújón. Huszezer mértföld a víz alatt. Utazás a föld középpontjába, Utazás a holdba, Utazás a hold körül, Utazás a föld körül.

— Rendkívüli utazások. Voyages extraordinaires, — mondta egy másik. — Milyen jól illik hozzájuk ez a cím. Nem beszél csodákról. Csodák nincsenek. Ezek az utazások csak azért rendkívüliek, mert felejthetetlenek, mert gondolkodóba ejtenek, tanítanak

és nagy szemhatárt nyitnak meg az ember előtt

— És tudományosan is teljesen igazak, — vetette közbe egy tudós. Nemo kapitány jó barátja. — A csodálatos utazásokon keresztül Jules Verne mindig tudományos igazságokra mutat rá. Ha a levegő pótlására ajánl valamit, mindig tudományos alapon teszi. Ha teleszkóppal vagy messzelátóval dolgozik, a legapróbb részletekig pontosak a megfigyelései. A számításai matematikai alapon nyugszanak. Csillagászati megfigyelései, teóriái, számításai egytől-egyig a tudományból fakadnak. Amit ő művel, az nemesak népszerűsítése a tudománynak, hanem ösztönzése. — Ki tudja, hogy a mi korunknak hány nagy feltalálója és felfedezője kapta az első lökést ezekből a könyvekből, amiket gyermekkorában olvasott és amiken már gyermekkorában gondolkozott!

— Igen, igen, — erősítette Nemo kapitány. — A tudomány századának volt ő szerencsés pillanatbau született költője. Elkopott hasonlatok, szóvirágok helyett csillagászati fizikai, etnografiai, földrajzi, matematikai és filozófiai igazságokat és megsejtéseket tűzött a költészet szemhatárába. Talán a messze jövő irodalmának egy korai és nem legtekélyesebb képe az ő alkotása. Akkor talán a költő és a tudós közelebb fognak jutni egymáshoz és nem mint most, hogy a költő olykor megelőzi.

Nemo kapitány hirtelen ideges mozdulatot tett. Mindnyájan összeresztettek és csaknem egyszerre a telepathiographra tekintettek.

A szív nem volt többé látható.

Szini Gyula.

A nagy válság.

március 26.

Fülszító a szélesend. Megállott minden élet.

Tegnap ismét megjelent a királynál gróf Tisza István, azután Széll Kálmán kihallgatása következett. Eredmény: semmi. Az udvari ebéd tegnap elmaradt. — Ma ünnepi szünet lesz. Hétfőn járul a király elé a képviselőház új elnöksége.

A halotti esend azonban már nem tarthat sokáig. Jövő szerdáiig dönteni fog a király. Mi azt reméljük, hogy a nemzet felé hajlik... Hej! de akkor — még olyan ünnep nem volt a világon!

Tisza a királynál.

Tegnap délelőtt 10 órakor a király gróf Tisza Istvánt fogadta. A kihallgatás nagyon rövid ideig tartott. Tisza az újságíróknak minden felvilágosítást megtagadott.

Széll a királynál.

Délután egy órakor volt Széll Kálmán kihallgatása.

Széll a kihallgatás után kijelentette az újságírók előtt, hogy semmit sem mondhat.

— A mindkét részről megállapított álláspont folytán ez idő szerint nem képes látni azt a parlamenti kormányt, mely helyét megállhatná. Ezt Tiszának is őszintén megmondta.

Széllnek e nyilatkozatában burkoltan benne van, hogy a nemzeti kívánságok teljesítése nélkül csak alkotmányellenes vagyis parlamenten kívüli kormány alakulhat. De ki vállalkozik erre?

A szabadelvűpárt értekezlete.

Tisza István kívánságára a szabadelvűpárt szerdán este értekezletet tart. Ezen az értekezleten megbeszéljük a politikai helyzetet. Valószínű, hogy ott dől el: támogatja-e a szabadelvű párt a kisebbségi kormányt? vagy megtörténik a szakadás, 40—50 képviselő kilépése?

Kossuth Ferenc beteg.

Kossuth Ferenc már napok óta gyöngékedik. Betegsége miatt nem utazhatik a kolozsvári Kossuth-serleg felavató ünnepére.

NAPI HIREK.

Választási napló.

Április 3. Vác.

Április 4. Sopron Szeged, Győr.

— **Istentiszteletek.** A ma délelőtt istentiszteleteket az ev. ref. templomokban a a követk. végzik: Nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, az újtemplomban Szele György lelkész, Ispolytemplomban Kolozsvári Mihály s. lelkész, Csapó kertben Kovács János népiskolai felügyelő. Homok kertben Tóth Sándor hittanhallgató. Az ágost. hitv. evang. templomban Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. — A róm. kath. templomban reggel 6 órakor miséznek Mellau István, 7 órakor Szabó István, a 8 órai misét egyik kegyesrendi tanár mondja a főgymn növendékei részére, 9 órakor az ünnepélyes nagy misét dr. Wolafka Nándor v. püspök végzi segédlettel, utána ugyanő predikál, háromnegyed 11 kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. igazgató végez, fél 12 órakor miséznek Nyári Ignác. Délután fél 3 órakor Nyári Ignác kereszténytanítást tart, 3 órakor keresztény ájtatosság és rózsafüzér. A gör. kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor sz. mise, délután fél 3 órakor keresztény tanítás, 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— **Gyümölosoltó Boldogasszony.** A megifjult természet hűvös idővel, tavaszi pompa nélkül köszöntötte tegnap a keresztényvilág egyik nagy ünnepét, Gyümölosoltó Boldogasszony napját. A szívek szent rajongása szülte Mária-ünnepek között a legköltőibb s ezért a legmélyebb értelmű az az istenanyának ez az ünnepe. Mikor a názáreti lilium fölött megsattognak a fehér galamb isteni szárnyai és az Ige testté lesz, az egész földön elárad az ég kegyelme, kippattan a rügy, meghasad a bimbó s a szüvirág kibontja kelyhét a termékenyítő nap-sugárnak. És a hűvek millióinak ajkán felzendül a hálaének a világ megváltójának fogantatásáért az Ur hajlékaiban, a hazaszálló vándor madarak ajkán is felzeng a kikelet himnusza s a szent hangok felszállnak a tavaszi szellő szárnyain az egek Urához, aki megérleli gyümölesét madárfészkeknek és lombos faágnak egyaránt.

— **Az utolsó teastély** ezen évadban ma vasárnap lesz a Bika disztermében és kivételesen hat órákor kezdődik és tart 8 óráig. Mint eddig csak egy korona a belépti díj és a tea. Külön kivánságra hideg felvágott is lesz kapható (persze külön 30 krajcár) vagy giardineta (külön 20 krajcár) de egyik sem kötelező. Sört is lehet kapni. A Magyarok zenekara játszik ezuttal. Ezzel beszünteti a jövő őszig a Szt.-Erzsébet egyesület teastélyeit.

— **A debreceni tisztviselők** önszegélyző egyesülete tagjait értesitem, hogy befizetett alaprészeik után az 1904-ik évről járó százalékaikat, az egyesület helyiségében a hivatalos órák alatt most már felvehetik. Debrecen, 1905. március 25. Kiss Sándor egyesületi titkár.

— **Szemle a csendőrlaktanyában.** A magyar korona országaihoz tartozó összes csendőrség fölött felügyeletet gyakorló Panajett Sándor csendőr ezredes e hó 24-én délután szemlét tartott a helybeli csendőrlaktanyában, hol mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Modern Odyssea** cím alatt adja ki humoresk-gyűjteményét Tycho, melyre előfizetést hirdet. A jól ismert álnév alatt Drumár János máv. ellenőr rejtőzik, kinek szellemes tollát lapunk hasábjairól is ismeri a közönség. A mű előfizetési ára finom merített papíron 1 korona; bolti ára 2 korona lesz.

— **Iparoskör közgyűlése.** Tisztelettel felkérem az iparos kör t. tagjait, hogy a mai nap d. e. 10 órákor az iparos kör helyiségében megtartandó közgyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. — Biczó Gyula iparoskört elnök.

— **A magyar gazdatisztek nyugdíjügyi kongresszusa.** A gyakorlati gazdatisztek Orsz. Egyesületének igazgatósága a legközelebb megtartott választmányi ülés, illetőleg a gyakorlati gazdatiszteknek mult évben lefolyt országos kongresszusa utasítása folytán az általánosan kötelező gazdatiszti nyugdíjügy tárgyában f. é. május 21-én megtartandó országos kongresszust hiv. össze a fővárosba. A kongresszusra meghivatnak mint legközvetlenebbül érdekeltek: Magyarország földbirtokosai és a gazdatiszti osztálynak magyar honossággal bíró tagjai — tekintet nélkül arra, hogy oklevelesek vagy nem oklevelesek: de felkéretnek a minél nagyobb számban való megjelenésre a magyar törvényhozók is. A kongresszus tárgya Merza féle általánosan kötelező gazdatiszti nyugdíjügyi tervezet képezi; de egyszersmind mint külön vitatételek tárgyalatni fognak az említett tervezetből kiemelkedő egyes kiválóan fontos kérdések is, így: a gazdatiszti nyugdíjgynek törvénybe való iktatása kapcsolá-

tosan a gazdatiszti törvény revíziójával, tehát a gazdatiszti ügy kodexének megalkotása; — a nyugdíjügy jogkörébe való felvétel a vármegyei gazdasági egyesületek által; — a meglévő magán nyugdíjalapok ügye tekintettel a földbirtoknok holdankinti 25 fillér áldozatára; — az özvegyek nyugdíjkérdés, és a serdületlen árvák nevelési pótléka stb. A tételek előadóiul jelesebb szakérők kéretnek fel. Felhivatnak egyuttal az érdekeltek, hogy a fentiekhez hasonló tételekkel használható indítványokat f. é. ápr. 15-éig a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete igazgatóságához (Budapest, VII., Baross-tér 14. sz.) küldtek be.

— **Egy urinó alapítványa a debreceni főiskolának.** A debreceni főiskola kántusának jótévi sorába lépett egy debreceni urinó nagy alapítványal. Dr. Bruckner Ernőné tegnap 2000 koronás alapítványt tett az énekkarnak. A nemesszivű, jólelkű urinó megboldogult szülői — gáborjáni Szabó Sámuel és veskőci Budaházy Emilia — emlékére róluk nevezte el az alapítványt, melynek kamataiból évente a március 5-én tartani szokott kántusünnepen az énekkar tagjait jutalmazza a tanári kar határozata szerint.

— **A siketnémákat gyámolító Debreceni Egyesület** március 31-én d. e. 11 órákor a vármegyei ház nagytermében rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldetése. 2. Az igazgató tanács jelentése az egyesület mult évi működéséről. 3. A felügyelő bizottság jelentése a pénztár állapotáról és a felmentvény megadása feletti határozat. 4. Az évi költségvetés megállapítása. 5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása. 6. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgató tanácsnál beadattak. Debrecenben, 1905. évi március hó 21-én. Rásó Gyula, kir. tan., alispán, egyesületi alelnök.

— **Uj iparvállalat Debrecenben.** A gazdaközönségre, különösen a jászagtartó és hízalókra nagy fontossággal bíró iparvállalat alakult meg tegnap délután Debrecenben, a törvényes formák között. Megirtuk már, hogy néhány előkelő debreceni gazda és Király Gyula gazdasági tanácsos kezdeményezésére erőtakaromány gyár felállítását tervezik. — Néhány hét óta folyik már ez ügyben a tanácskozás, míg e hó 18-án elvben kimondták a gyár létesítését. A tervezet szerint részvénytársaság alakul 100.000 korona alapítókével, mely 1000 darab 100 koronás részvényből áll. A tegnapi ülésen, melyen Király Gyula elnökölt, Schweiger Sándor budapesti gyárigazgató, akit az érdekeltek szakértőként hívtak meg, gyakorlatilag is bemutatta az erőtakaromány gyártást. Egy kis modell keverő gép segítségével keverte össze a nyers anyagokat és a nyert erőtakaromány mindenben vetekedik a természetes takarmánnyal. A megjelentek a kereskedelmi törvény értelmében megalakultnak mondták ki a részvénytársaságot, aláírták az alapítási tervezetet és a részvényjegyzési ívet. A műtakarmány nem szorul arra, hogy mi itt felfedezzük. Majdnem minden gazda etetett már vele és ismeri az értékét. Kétszeresen megbecsülendő az a törekvés, hogy ily gyárat épen Debrecenben állítsanak fel. Az aláírási felhívást, részvények jegyzésére és a felállítandó gyár ismertetéséről már a napokban kibocsátják s remélhető, hogy e tisztán gazdasági alapra fektetett vállalat méltó támogatásban fog részesülni.

— **Eljegyzések.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál, az elmúlt héten kihirdetés végett jelentkeztek: Lókody István — Kovács Mária, Nagy Gábor — Kovács Juliánna, Bán Antal — Rauzel Róza, Kálló József — Botos Juliánna, Dr. Olchváry László — Kálmánchey Erzsébet, Pényes György — Kovács Etelka, Bányai Károly — Komáromi Róza.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten házasságot kötöttek: Batiz Ferenc — Horváth Erzsébet, Katona László — Marozsán Anna, Csizsokla Sándor — Tóth Juliánna, Daku János — Töser Piroska, Pá-

vándi Lajos — Éder Katalin, Varga Béla — Juszka Eszter, Kohn Vilmos — Deutsch Irén, Tóth Sándor — Széll Zsófia, Bartha Miklós — Szentpétery Eszter, Gulácsi György — Munkácsy Eszter, Reich Béla — Neuman Kornélia, Katus Sándor — Balku Erzsébet, Dankó Béla — Nagy Erzsébet, Pajtás Béla — Bodnár Juliánna, Tóth Lajos — Ilbán Ilona. Összesen 15 pár.

— **Népesedés.** Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az elmúlt héten a születések száma 52. Ezek közül 31 fiú és 21 leány. Ezzel szemben 57 a halálozást jelentettek be. A lakosság száma tehát ötlet fogyott.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Rácz Juliánna ev. ref. 2 hónapos, Makai Eszter ev. ref. 8 hónapos, Király Mihály ev. ref. 17 hónapos.

— **A gyáripari hitelszövetkezet.** Megemlékeztünk a kamarán nemrég tartott azon értekezletről, melyen egy kerületi gyáripari hitelszövetkezet eszméjét vetette fel Polgár Zsigmond iparfelügyelő. E kiválóan jelentőséges eszmét úgy az ott együtt levő gyáriparosok, mint künn a vidéki érdekelt-ség a legnagyobb lelkesedéssel, mint a jelenlegi abnormis viszonyok orvoslására leg-sikeresebb eszközt, örömmel üdvözlötték. A szövetkezet megalakításának előkészítésére kiküldött bizottság tegnap délután tartotta első ülését, melyen részletes vita alá kerültek a meg alakítás módozatai. A szövetkezet prospektusa rövid idő múlva ki fog bocsátatni, a jegyzések megkezdetnek és a kidolgozott alapszabálytervezet az alapítók gyűlése elé terjesztetik. Előreláthatólag tehát városunk ismét egy egész országrész gyáripari érdekelt-ségét egybekapcsoló és hoz-zánk, mintegy természetes gazdasági gőp-ponthoz fűző, a mellett magasabb közgazda-sági célokat is szolgáló intézménnyel lesz gazdagabbá.

— **A kereskedelmi és iparbank** tegnapi közgyűlése után este lakoma volt az Angol királynőben, ingyen a disz osztaleki részvényesek körében sok felköszöntő hang-zott el. Ételekről és italokról Hauer gondoskodott kitünően. Az étrend ez volt: Erő leves. Hal, haresaszeletke vajban. Jérece vagdalék cukorborsóval. Bélszín hauer szerint. Pulyka sült. Francia befőt. Jegecezett Jolán tejhab. Gyümölcs, sajtok, kávé, likőr. Borok: Asztali fehér, szentkir. féle Carbenet vörös, Törley Casino Sec.

x **Nagyon fontos,** hogy felhívjuk a csuz és köszvényes betegek figyelmét a világhírű Zoltán féle kenőcsre, melynek páratlan kitünő hat sáról ezer és ezer elismerő-vel tesz tanuságot. Így pld. Laficzár ezredes, Zsendovits József kanonok, Dr. Wégh Jánosné, Dr. Richnavszky, Fodor Gábor, Stransky bárónő, gróf Nyáry, gróf Keglevich, gróf Auersperg stb. fejezték ki köszönetüket és hálájukat e kitünő kenőcsért, mely őket régi csuz, köszvényes bajuktól megszabadította. Üvegje 2 kor. Zoltán B. gyógytárában, Budapest, V. Szabadságtér.

— **A Hajdumegyei Mehésegylet közgyűlése.** Ma vasárnap délután 4 órákor tartja meg évi rendes közgyűlést a Hajdumegyei Mehésegylet az Arany Bika-szálló-cukrásztermében. Tárgyak lesznek: 1. A választmány évi jelentése és a számvizsgáló biz. jelentése fölött való határozathozatal; felmentvény megadása a pénztárnoknak és a számvizsgáló bizottságnak 2. Költségvetési előirányzat a folyó 1905. évre. 3. Erdemleges döntés D. L. egyleti tagnak benyújtott indítványában. 4. Esetleges indítványok.

— **Trágár beszédek az utcákon.** A Város, mely a város félhivatalos lapja s közigazgatási szöcső, írja hiri közt a következőket: Nem egyszer róttuk meg már városunkat amiatt, hogy utcáinkon fertelmes

beszédet, éktelen káromkodásokat hallunk uton-utfélen. Ismétljük, hogy ilyen elvadulást egy nagyobb városban sem tűri meg a rendőrség. Undorodva, pirulva hallja az ember a gyalázatosabbnál gyalázatosabb beszédek, durva megjegyzéseket, piszkos káromkodásokat utcaszerte. Nem tudjuk elhinni, hogy ezen ne segíthetne a rendőrség. Mindennap, de különösen vasárnapokon és ünnepeken folyik ez az éktelen beszéd minden felé. Tisztességes emberek maholnap nem mehetnek az utcára, a fejletlen gyermekeket meg kész erkölcsi veszedelem fenyegeti jövőjének közben. Kérve kérjük a főkapitány urat, hogy sok javaslata közt ennek a gonosz szokásnak is állja útját és csináljon valamit a jó izlés és erkölcs megvédésére.

x Margit krém. Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arckenőését ne ismerné. — Ugyanis az összes szépítő-szerek között a Földes-féle Margit-Crém érdem a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztatlanságát, szeplőt, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdév, fiatall varázsolja. Nemesak az arcbőrt, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszertárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Tücsök János temetése. A múlt hetekben megemlékeztünk Tücsök Jánosról a szerencsétlen megtévelyodött diákról, akit a helybeli közkórházban ápoltak. A boldogtalan ifjú állapota napról-napra rosszabbra fordult, míg végre megváltotta szenvedéseitől a jóltevő halál. Temetése tegnap volt tanulóársainak és a közönség mély részvéte mellett. A kórház udvarát, hol a ravatal fei volt állítva, nagy néptömeg lepte el. A ravatalnál Csiky Lajos theologiai dékán megható szép gyászbeszédet tartott, mely után a tanítóképző intézeti énekkar zengett gyászdalokat a koporsó felett. Azután megindult a szomorú menet a temetőbe, hol örök nyugalomra helyezték a korán elhunyt ifjú porhüvelyét. Mielőtt elhantolták volna, Szabó István osztálytársa lelkes, szép bucsubeszédet mondott a sírnál. Az elhunytnak osztálytársai koszorút helyeztek sírjára, szállagján a felirással: A szorgalom mártírjának! szerető osztálytársai.

A kapitány, a kis fiu, meg a Kossuthvers. Szegeden történt ez a história a negyvenhatos kaszárnyában. Van egy törzsőrmester, akinek még az ovodába jár a kis fia. A gyerek, akit elevenégséért és okos feleleteiért mindenki szeret, a napokban fölkereste valamiért az apját a kaszárnyában s amint szokása szerint naiv kíváncsisággal nézegetett körül, elébe toppant egy kapitány.

— Szervusz kicsi, mit csinálsz? Tudsz-e verset?

— Tudok! — felelte bátran a gyerek.

— Halljuk!

Az apró emberke illendően meghajolt s belekezdett Pósa bácsi egyik bájos versecskéjébe:

Tisza mentén megy a vasut,
Magyar zászlót lenget Kossuth,
Fel van írva zászlójára
A magyar nép szabadsága.

Leng a Kossuth lobogója,
Minden magyar megcsókolja.
Oda is áll mind alája,
Kossuthnak lesz katonája.

Eljen a hazai

A kapitány erre zsebébe nyul és egy forintot ad a gyereknek.

— Tudod-e miért adtam?

— Igen, mert szépen szavaltam, — felelte a fiúcska nem minden önértet nélkül.

A tiszt azonban hamarosan kiábrándította.

— Az igaz, hogy szépen szavaltad, hanem a forintot azért adtam, hogy ne szavald többé a verset.

A pincér-egylet közgyűlése. A debreceni pincér betegsegélyző egylet tegnap reggel 2 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a Frohner szálloda éttermében, melyen az iparhatóságot Vetéssy Béla rendőrfogalmazó képviselte. — Rosenberg Simon elnök nyitotta meg a gyűlést, üdvözölve a

nagyszámúban megjelent tagokat. Jegyzőkönyv hitelesítő tagoknak Petrakovics Istvánt, Rosenberget Sándort és Deutsch Ignácot választották meg. A titkár felolvasta az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését, majd előterjesztette az 1904 évi pénztári kimutatást, mely 163 korona 22 fillér pénztári maradványt mutat, míg a mérlegszámla szerint 3356 korona 62 fillér a betegsegélyző vagyona a felszerelésekkel együtt. A közgyűlés az előterjesztést tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Közgyűlési kiküldötteknek megválasztották: Gömöri Mátyást, Capf Józsefet, Klapfel Jánost és Köhn Zsigmondot; igazgatósági póttagokká: Capf Józsefet, Klapfel Jánost és Köhn Zsigmondot, felügyelőbizottsági tagoknak pedig: Otó Sándort, Neumann Sándort és Német Tituszt. Márkus Jenő indítványt nyújtott be, mely szerint a pincértanoncok betegsegélyző díját szállítsák le és a tanoncok betegség esetén tápdíjat ne élvezzenek, miután ezen indítvány csak egyes főnökök érdekét viseli, a közgyűlés az indítvány felett napirendre tért. Ezzel a gyűlés véget ért.

x Anglia debrecenben. Megérkeztek a leghíresebb külföldi gyártmányú tavaszi szövetek Rosenberget József Angol szabóhoz címzett urali szabó üzletébe s ez uton értesíti a n. é. közönséget, hogy hosszas fáradozás és tömeges vétel folytán sikerült Anglia legelső posztgyárával oly előnyös és olcsó bevásárlási forrást elérni, hogy a mai naptól üzletében megrendelt öltőyöket, 25-30 fr.-tal olcsóbban, mint bárhol és a legjobb szövetekből a legelegánsabb kivételben állítja ki. Jegyezze meg tehát mindenki, hogy a 30-40 fr. tos öltőyöket ezen 15-20 fr.-ért rendelhetők az Angol szabónál Kossuth utca 8 sz. a színház mellett. A legmodernebb kivitelről gondoskodik a London, Páris és New-York legelső uriszabó terme ben szabási minőségben működött tulajdonos, Rosenberget József urali szabó.

x LETZTER JOZSEF fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujjalussy-ház. Állandó fényképképfelvités a műterem kapubejáratánál levő kikapcsolóban.

x Mentze Henrik ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkívül leszállított áron* adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultatnak *gyári áron alól is.*

x 1 kilogram szép mazsola 36 kr., 1 kg. papír héjú dió 20 kr., 1 kg. boszniai szilva 10 kr., 1 kg. család kávé 1 frt 20 kr., Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-u. és kenyéripiac sarkán.

x 400-600 korona havonta könnyen kereshető tőke és kockázattal nélkül törvényileg engedélyezett sorsjegyek eladása által, új, az eladást lényegesen megkönnyítő módszer alapján. Ajánlatokat Wahrmann és Társa bankház Muzeum-körút 7. Budapest.

x Szőke Dániel aranyműves ur által mai számunkban közétett hirdetésére figyelmetztetjük olvasóinkat.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Márc. 27. Hétfő: Mulató istenek, daljáték. Először.

Márc. 28. Kedd: Mulató istenek.

Márc. 29. Szerda: Mulató istenek.

Márc. 30. Csütörtök: Gábor diák.

Márc. 31. Péntek: Kaszanova.

Apr. 1. Szombat: Hajduk hadnagya daljáték.

Apr. 2. Vasárnap: d. u. Szökött katon a népszimnő. este: Rátartós kisasszony. daljáték. Először.

* **Gábor diák.** Tegnap másodszor játszották a Telegdi-féle pályadíjjal jutalmazott Gábor diák-ot, melynek pénteken este volt a bemutató előadása. Megfelelően koszorú, taps, virág, ünneplés, baráti vacsorán elhangzott pohárköszöntők: ennyi bizonyára bőséges jutalma Vályi Nagy Gusztáv szorgal-

mának és igyekezetének. Zsengője nem jobb de nem is rosszabb osztályos társánál, mely hasonló muló sikerrel a színpadon is, az Angol királynőben is megelőzte.

TAVIRATOK.

A válság megoldása.

Budapest, márc. 25. Széll Kálmán mai kihallgatása, mint hírlik teljes eredményre vezetett. Széll előterjesztéseit a király elfogadta, Annyi máris kiszivárgott, hogy a Kabinet alakítással Széll Kálmánt bízta meg a király. E kabinetben a belügyi tárcát Andrassy vállalja el és a pénzügyi tárcát valószínűleg Wekerle.

A német császár utazása.

London, márc. 25. Az angol király a német császárnak Doverbe táviratot küldött a melyben szerencsés utat kívánt neki. A német császár táviratilag mondott köszönetet.

Az olasz kormány lemondása.

Róma, márc. 25. Tittoni az egész kabinet el együtt lemondott. A király a Tittoni-kormány lemondását elfogadta.

A spanyol király házassága.

London, márc. 25. Daily Mail jelenti Madridból tegnaptól: Helyi megbízható körökben az hírlik, hogy ma már tárgyalni kezdtek a spanyol király és Patricia con-naughti hercegnő házassága kérdésében. Udvari körök jól értesült tagjai a tá gyalá soktól biztos sikert várnak.

A japán orosz háboru.

London, márc. 25. A Daily Telegraph írja: Van okunk azt hinni, hogy Japán végül is nem fog Oroszország pénzügyi kárpótlásának fizetéséhez ragaszkodni, ha biztosítják mindamaz engedmények állandó élvezetét, melyeket kíván és a melyeket Oroszország hajlandó lenne megtenni. Nem igen kételkedünk, hogy a japán kormány hadikárpótlásra való igényét elejti, ha az angol kormány vagy az Amerikai Egyesült Államokkal karöltve vagy pedig egyedül kezekedik a békefeltételek pontos betartásáért.

London, március 25. A Daily Mailnak jelentik Mauriciusból, hogy az odaérkezett Varóra nevű hajó az első és a második balti hajóhadat Ceylontól mintegy 8-900 mérföldnyire délnyugatra meglátta. A hajóhadak valószínűleg Szunda ut felé tartottak.

Nyílttér.

Utazásnál nélkülözhetetlen.
Egészségileg megvizsgálva
Bécs, 1887 jul. 3.

Kalodonit

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő hatású s ez a **kalodon** a legnagyobb sikert érte el s minden művelt államban el van terjedve.

— 2. —

Lovass és Ladányi

féle divatárú üzleteket megvet-
tük. Az összes tömegárú
Piac utca 7 sz.
Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladtnak.
Donogan és Somossy
állandó főüzlete

Ristemplombazár.

Rohitsi Stiria foras.

Gyógyvíz, orvosilag ajánlva.
Gyomor daganat, görcsök, vese,
fejtájás, cukorbetegség kövér-
ség, elzsírosodás ellen. Nagy-
szerű siker. Kapható:
Hoffmann Józsefnél Buda-
pest, Balthay-u. 8.

Timároknak, Szappanosoknak
igen alkalmas nagy tölgyfaká-
dak használt de igen jó állapot-
ban olcsón eladók

BERGER HENRIK cégnél

Széchenyi utca 21 szám.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„**TRIAS**“ 31 3—*

2—3 napi lefekvéskezeléssel a folyást utóbaj
és fájdalom nélkül felelősség mellett meg-
szünteti. A legrégibb s legelnyagoltabb
folyásban szenvedők is biztos gyógyulást
remélhetnek. — Férfiaknak kor. 2.75 nőknek
3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve
küldetik. Feeskenők külön 1 korona. —
Raktár Budapest Török József gyógy-
szertárban Király utca 12 és a legtöbb vidéki
gyógyszertárban. — Titoktartás mellett
küldi a készítő is Papp gyógyszerára Tisza-
szentimrén Főutca 101 szám.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden
tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden
ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-
jobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashaj-
jók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette
oly ártalmatlan, mint e pilulák a

szék szorulás

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük
végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs
mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett
egy utolsó teniszlabdát csak.

Utánzásoktól különösen óvakod-
junk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Va-
lami csak, ha minden doboz tövényileg
bejegyzett védjegyünkkel piros fekete
nyomatásban „Szent Lipót” és Neustein
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

a kereskedelmi törvényszékileg védett csomagaink
aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerára, Bécs,
Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balázs Ö. Füleki P
Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B
gyógyszerész uraknál.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

f. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kö-
telezvényekre, értékpapírokra árukra

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek
és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirto-
kokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvec-
kére és folyószámlára a legmagasabb
napi kamatláb melletti kamatozta-
tás véget vesz és elad mindennemű
értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására és minden a
bankszakmába vágó ügyeleket kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

Komáromi M.

műhangszerkészítő és kereskedő
Debrecen, József kir. herceg-
utca 2. szám.

Zongora, cinbalom, hegedű és minden-
nemű hangszer és alkatrészei nagy
raktára.

Szakszerű műhely. Új hangszerok ké-
szítését és javítását elfogadok.

Beszélőgép, gramophon, 2 oldalt játszva
lemezek jutányos áron.

Mindenféle hangszert részlet fizetésre is.
Zongora hangolást helyben és vidéken is
elfogadok.

Művészekről több elismervény.

1905-évre szóló árjegyzék ingyen és bérmentve.
Régi hangszert veszek vagy becsérlek.

Kovács Mihály

részkereskedése Debrecen Gróf Degenfeld
tér Tisza-palota.

Ajánlja saját termésű tisztán
kezelt asztali borait, 1. lite-
renként 26. kr. 50 literen
felüli hordóban 16. kr.

Széles körben elismert legjobb
zamatú Nyers, Pörgölt és Da-
rált Kávéit Stokerani, Szepes-
ségi, Borsót, Lencsét Nagyba-
nyai Boszniai Aszalt Szilvát
Lekvart, és minden nemű fü-
szer áruát az áruk minősége
tisztán kezelése s pontos kiszol-
gálásért kezkesedik.

saját örlésű fehér asztali

Só!

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

IX. évtársulatába beiratkozások és
felvételek mulasztási illeték
felszámítása nélkül március
hó végéig eszközölhetők.

A szövetkezet tagjainak
a legutóbbi négy évi ciklus alatt 72611
K. 44 F. hasznot eredményezett, mely-
lyel a törzsbetétek teljes 6% kama-
toztatását biztosította.

NYOLCEVES törlesztéses jelzá-
logi valamint személyi hitere kiadott
kölcsönöit a közönség meglepően nagy
mértékben veszi igénybe.

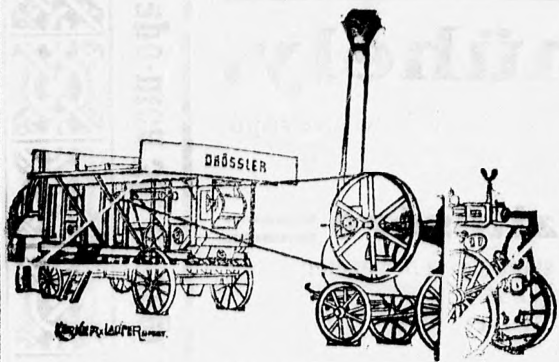
A kölcsönkamatoknak a heti
betétekkel egyszerre s egy összegben
lehetővé tett fizetése továbbá az utóla-
gos kamat elszámolással enge-
délyezett kölcsönök a hiteltkereső
közönség nagy kényelmére és előnyére
szolgálnak.

Az igazgatóság legújabb határozata
szerint 2000 koronán felül kölcsönök-
nél a 6% kamaton túl semminemű
kezelési illeték nem számíttatik,
valamint elhárított a be-
tevék azon hátránya, hogy felszámolt
betéteiket a rendes közgyűlés megtartá-
sáig gyümölesözetlenül visszatartották,
mennyiben az igazgatóság határozata
szerint ezután a felszámolt évtársu-
lat betétei után a kifizetési kamat
megtérítést fog nyújtani.

Bejelentések a IX. évtársulatba
naponként 9-től 12-ig délután 3—5-ig
eszközölhetők az intézet piac-utca 83
szám alatt levő hivatali helyiségében.

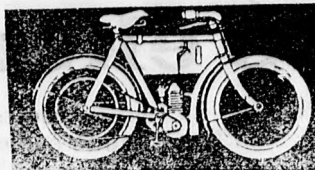
Drössler Károly

os. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest VI. Váci körut 59

Magánjárokát, gőzmozdonyokat, gőzcséplőket, gőzekekészleteket, járványos és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolidkivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Arajánlással és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálok **Képviselőket** kerestetnek.

Értesítés.**■ ■ A tisztelt kerékpározó közönséget ■ ■**

van szerencsénk értesíteni, miszerint az ez évi legújabb kerékpárok nagy választékban már megérkeztek.

Teljesen új model kerékpárokat 160 koronától feljebb 3 évi jótállás mellett szolgálunk.

Könnyebb beszerzés végett kerékpárjainkat részletfizetésre is adjuk.

Felhívjuk a tisztelt kerékpározó közönség figyelmét, hogy a leghíresebb gyártmányu kerékpárjainkat ne tévesszék össze holmi házilag összetákoltt kerékpárokkal.

Ugy külső és belső pneumatik, valamint az összes kerékpárreszek megérkeztek, melyeket a legalsóbb gyári árakban árusítunk.

Továbbá értesítjük a t. kerékpározó közönséget, hogy

■ ■ mechanikai javító műhelyünket ■ ■

tetemesen megnagyobbítottuk és a javításokat a legpontosabban, leggyorsabban és a legszolidabb árak mellett állítunk elő. — Egy kerékpár bezománcozása, melylyel a kerékpár teljesen újjá lesz alakítva, 10 korona.

Tessék árjegyzéket kérni, melyet bármintve bárkinek megküldünk.

SCHVEITZER TESTVÉREK

varrógép éskerékpár nagy kereskedő Debrecen, Piac-utca 55.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL
BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 32.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, arató- gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben, legjobb kivitelben kaphatók.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Még sohasem létezett óriási választékban

feltűnő olcsó árban vásárolhatók

férfi-fiu- és gyermek-ruhák

Frank Rezső Debrecen legnagyobb ruha áruházában

Bika szálló da mellett.

Tavaszi férfi felöltő 17 K.

Elegáns kivitelű 20-22 K.

Különlegesség különféle színben 24-28 K. és feljebb.

Viselő férfi öltöny 14 k.

Jó Cheviot öltöny 16-18 K.

Gyönyörű gamgarn többféle új divatu színben 20-26 K.

Legjobb Francia kamgaruból 30-32 és feljebb.

Növendék öltöny 10 kor.

14-től 15 éves ifjak részére,

Tartós Cheviotból 12-14 K.

Ujdivatu kamgaruból 18-20 K.

Gyermek öltöny 5 K.

(3-10 évesek részére)

Tartós cheviotból 6-7 K.

Gyönyörű ujdonság 8-10

Óriási szövetraktár!

Legújabb divat szerint készülnek mindennemű ruhák saját műhelyemben.

Uj arany-, ezüst- és ékszműhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **Csapó utca 28 sz. (régí Szántay-féle ház alatt) a Zenede épület közelében.**

Kizárólag:

arany és ezüst ékszerek készítésére

és javítására üzletet rendeztem be, azt a mai kor igényeinek megfelelően személyesen vezetem. Több évi tapasztalatom úgy a fővárosban, valamint vidéken, és helyben is. Azon kellemes helyzetbe jutottam hogy szakmában bármilyen kényes izlésnek megfelelő munkát elvégezhetek, a legolcsóbb árak mellett. Megrendelés után készítek bármilyen **arany és ezüst ékszer** tárgyakat, szép izléses kivitelben. Továbbá elvégezek **átalakításokat, javításokat, vésetéseket, Galvanis és tüzi aranyozást** ezüstölést.

Midőn erről a nagyérdemű közönséget értesíteni szerencsém van, egyszersmind kérem szives pártfogásukat és bizalmukat. Maradok kiváló tisztelettel

Szöke Dániel arany és ezüstműves ékszerész.

FIGYELMEZTETÉS: Mivel az arany és ezüstművesség az óras ipartól teljesen különálló szakma, kérem a nagyérdemű közönséget őket egymással össze nem téveszteni.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Ócska, törött arany és ezüst tárgyakat a legmagasabb ártért megveszek.

Csapó-utca 38. sz régi Szántay-féle ház.

Saját érdekében **LEOPOLD GYULA** hírvetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottági Pontosság!

MINDEN NŐLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházkodni.

Saját érdekében

kérje ezért duktartalmu **szintagymeményünket,**

mellet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODERN UNION**

Bees, I., Schottenring 10

VERNZEGŐNTSÉG, FÉVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG

gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható győgytárakban. Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.**

SZIMON ISTVAN FELE

GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegek takarók rüggönyök Butorszövetek csipkefogóknak Szőnyeg-**S. SCHEIN** ház 09. és kir. udv. száll. WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dústartalmú képes **ARIEGYZEK** ingyen és bérmentve

Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszellőbb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

SMITH PREMIER

képviselek keresetnek.

SMITH PREMIER N° 5

kepes arjegyzek ingyen.

A VILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE.

BALASSA FELE UGORKATÉ

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sötét ránczok is eltűnnek az arczról a valódi angol használata által.

Hozzá ugorkaszappan 1 k. púder 1-20, K.

Főszékül-dest. hely. **BALASSA KORNÉL** győgytárak Epest-Erzsébet-utca.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, O-utca 42, 44 (sajtóház), 45, 46, és Uj-utca 43.

Katzer szörmeárúi az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

Dr. Kovács kézpanasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1 20

Dr. Kovács győgytára Epest. Gyár. a. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA

Szálloda SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szobos 7-20 k. 401 fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sözvegterem a házban. Villamos vasuti megállóhely az épület pályaudvarától és hajótól.

KISS SZERENCSEJE

NAGY VÁSÁROLJON CSIN KISS-FELE

1000.000

SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS KAROLY és TARSÁ

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 7.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyszintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniája és a hasi vérbőségből eredő májbetegségek ellen. A „Siculia”-forrás idült izzadmányainál. A tüdőgümőkór kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvélyes nyírkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czelszerü segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény győgyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Szétküldi a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrítő gyár. a MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék vm. Czím: SICULIA, Málnásfürdő, Főraktárak Budapestben: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénésy szab. Árpád

RAJZ-ESZKÖZ.

az összes közép-iskolákban a legjobban bevált

MAGYAR KÖRZÖ

MINDENÜTT KAPHATÓ.